

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

طرح درس پرستاری

مشخصات کلی:

عنوان درس: اصول و مهارت‌های پرستاری

نوع واحد: نظری عملی

پیشنیاز: -

تعداد واحد: ۲.۵ تئوری / ۱.۵ عملی

شماره درس: ۲۰۲۳۶۶

مقدمه

مقدمه: این درس به عنوان یک درس پایه ارائه می‌گردد و هدف از آن، آماده کردن دانشجوی پرستاری برای مراقبت از مددجویان مبتلا به مشکلات سلامتی است. در این درس سعی بر آن است که دانشجوی پرستاری ضمن آشنایی با مفاهیم اساسی و کسب مهارت در مراقبت از مددجویان بتواند در راستای ارتقاء، تامین و حفظ سلامت آنها از تفکر خلاق در بکارگیری فرایند پرستاری بهره‌جوید و همواره رعایت قوانین، مقررات و اخلاق حرفه‌ای و احکام اسلامی را مدنظر قرار دهد.

هدف کلی

آشنایی دانشجویان پرستاری با مفاهیم اساسی مرتبط با ارائه مراقبت به مددجویان در چارچوب فرایند پرستاری و کسب توانایی‌های لازم به منظور اجرای روش‌های بالینی پرستاری با تکیه بر رعایت قوانین، مقررات و اخلاق حرفه‌ای و بکارگیری احکام اسلامی

اهداف رفتاری

- در پایان درس از فراگیران انتظار می‌رود که:
 - شناخت مفاهیم سلامتی و بیماری
 - سلامتی را بر اساس تعریف WHO به طور صحیح تعریف نماید.
 - ناخوشی و بیماری را به طور صحیح مقایسه نماید.
 - انواع بیماری‌ها را بر اساس حاد یا مزمن بودن با ذکر مثال به طور کامل توضیح دهد.
 - عوامل موثر بر سلامتی و بیماری را با ذکر مثال در مورد هر یک به طور خلاصه شرح دهد.
 - سطوح پیشگیری را با ذکر مثال به طور صحیح مقایسه کند.
 - شناخت نیازهای اساسی انسان
 - نیازهای اساسی انسان را تعریف نماید.
 - هرم نیازهای مازلو را با ذکر مثال شرح دهد.
 - آشنایی با تاریخچه پرستاری، تعریف پرستاری
 - پرستاری را بر مبنای تعریف برخی نظریه پردازان پرستاری تعریف نماید.
 - خلاصه‌ای در مورد تاریخچه پرستاری بیان کند.

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

طرح درس پرستاری

- شناخت فرآیند پرستاری
- فرآیند پرستاری و اهمیت آن را به درستی و به طور کامل توضیح دهند.
- تاریخچه فرآیند پرستاری را به طور خلاصه بیان کنند.
- مراحل فرآیند پرستاری را به دقت برشمرند.
- مرحله اول فرآیند پرستاری (بررسی و شناخت) را به طور کامل توضیح دهد.
- در مورد تشخیص های پرستاری و اهمیت آنها توضیح دهند.
- در مورد برنامه ریزی و اجرای تدابیر پرستاری به طور صحیح شرح دهد.
- نحوه ارزشیابی در فرآیند پرستاری را به درستی بیان کند.
- فرآیند پرستاری را برای یک بیمار فرضی بنویسد.
- ۱. شناسایی عفونت و چگونگی کنترل آن
 - عفونت را تعریف نماید.
 - فرآیند عفونت را شرح دهند.
 - عوامل موثر بر بروز عفونت را برشمارند.
 - چگونگی دفاع بدن در مقابل عفونت را توضیح دهند.
 - چگونگی پیشگیری و کنترل عفونت را شرح دهند.
 - چگونگی طبقه بندی وسایل را جهت ضد عفونی توضیح دهند.
- ۲. شناخت امنیت مددجو و چگونگی تامین آن
 - مفهوم امنیت مددجو را به طور صحیح توضیح دهد.
 - عوامل خطر ساز برای امنیت مددجو را به درستی شرح دهد.
 - چگونگی پیشگیری از خطرات برای مددجو را به طور کامل بیان کند.
- ۳. شناسایی مفهوم تغذیه در مراقبت از مددجو
 - نیازهای تغذیه ای مددجویان را شرح دهد.
 - روش های مختلف تغذیه مددجو را بیان کند.
 - جهت برآوردن نیازهای تغذیه ای مددجو بر حسب شرایط سلامتی وی برنامه ریزی نماید.
 - مشکلات تغذیه ای رایج را شرح دهد.
- ۴. شناسایی تعادل مایعات و الکترولیت ها در مددجو
 - نقش مایعات را در بدن به طور خلاصه شرح دهد.
 - خلاصه ای از نقش الکترولیت های مهم در اعمال حیاتی بدن را بیان کند.
 - کم آبی، علائم و عوارض آن را به طور خلاصه شرح دهند.
 - روش های جایگزینی آب و الکترولیت های بدن را به طور خلاصه شرح دهند.
- ۵. شناسایی مفاهیم مرتبط با اکسیژن رسانی
 - اصطلاحات مربوط به الگوهای تنفسی را به طور صحیح تعریف کند.
 - قسمت های مختلف دستگاه تنفسی (فوقانی و تحتانی) موثر در اکسیژن رسانی را به طور مختصر شرح دهد.
 - مراکز تنظیم تنفس در بدن را به طور صحیح نام ببرد.
 - معیارهای شروع اکسیژن رسانی و علائم هیپوکسی را به طور کامل شرح دهد.

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

طرح درس پرستاری

- عوامل موثر در اکسیژن رسانی را شرح دهد.
- انواع روش های اکسیژن رسانی را مقایسه نماید.
- عوارض اکسیژن رسانی مورد شرح دهد.
- انواع روش های بازکردن راه هوایی را به طور کامل شرح دهد.
- اهداف ساکشن را شرح دهد.
- اصول ساکشن کردن را با ذکر کامل مراحل روش کار توضیح دهد.
- ۶. شناسایی مفاهیم خواب و استراحت
- مفاهیم خواب و استراحت را شرح دهد.
- عملکرد خواب را توضیح دهد.
- مکانیسم تنظیم خواب را بیان کند.
- مراحل طبیعی خواب را توصیف کند.
- عواملی موثر بر خواب را بیان کند.
- اختلالات رایج خواب را توضیح دهد.
- چگونگی برنامه ریزی برای مددجوی دچار اختلال خواب را توضیح دهد.
- ۷. شناخت مفهوم آسایش، درد و تسکین درد و نیاز به آن
- مفاهیم آسایش، درد و تسکین را به درستی تعریف نماید.
- فیزیولوژی درد را به طور خلاصه شرح دهد.
- عوامل موثر بر درک درد را توضیح دهد.
- روش های بررسی درد را توصیف نماید.
- روش های مختلف تسکین در د را توضیح دهد.
- مراقبت های پرستاری در روش های تسکین درد را شرح دهد.
- ۸. شناخت نیازهای بهداشتی
- نیازهای بهداشتی مددجو (در پوست، پاها و ناخن، دهان و دندان، مو، پرینه) را بیان کند.
- مراقبت های بهداشتی از پوست، پاها و ناخن، دهان و دندان، مو و پرینه را در مددجویان شرح دهد.
- در مورد شرایطی که موجب اختلال در بهداشت مددجو می گردند، بحث نماید.
- مشکلات مربوط به پوست، پاها و ناخن، دهان و دندان، مو و پرینه، و اقدامات مربوطه به آن را فهرست کند.
- روش های بهداشتی را در مراقبت از پوست، پرینه، پاها و ناخن ها، دهان چشم، گوش و بینی لیست کند.
- ۹. شناخت علائم حیاتی، محدوده طبیعی، عوامل موثر و حالت های غیرطبیعی آن
- ۵ جزء اصلی علائم حیاتی را به طور کامل نام ببرد.
- اصطلاحات مربوط به علائم حیاتی را به تفکیک و به طور کامل تعریف کند.
- علل اندازه گیری علائم حیاتی را به طور صحیح بیان کند.
- عوامل موثر بر تغییرات علائم حیاتی را به تفکیک شرح دهد.
- محدوده قابل قبول علائم حیاتی را به طور صحیح مشخص نماید.
- حالت های غیرطبیعی در علائم حیاتی را به درستی توضیح دهد.
- ۱۰. شناخت راه ها، وسایل کنترل علائم حیاتی و چگونگی ثبت آن

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

طرح درس پرستاری

- تجهیزات و وسایل ضروری جهت بررسی علائم حیاتی را به طور کامل نام ببرد.
- محل های بررسی درجه حرارت نبض و فشارخون را به طور صحیح مقایسه نماید.
- چگونگی بررسی نبض، تنفس، فشارخون، درجه حرارت را به طور کامل و صحیح بیان کند.
- مقادیر علائم حیاتی را به نحو صحیح ثبت و گزارش نماید.
- ۱۱. شناسایی مفهوم حرکت، بی حرکتی و عوارض آن
 - حرکت و بی حرکتی را تعریف نماید.
 - عوارض بی حرکتی را توضیح دهد.
 - مراقبت پرستاری در مددجوی بی حرکت را شرح دهد.
- ۱۲. شناخت نیاز به دفع مدفوع و ادرار
 - اهمیت دفع ادرار طبیعی برای مددجو را به درستی شرح دهد.
 - چگونگی دفع طبیعی ادرار را به طور خلاصه بیان کند.
 - مشکلات شایع دفع ادراری را به طور صحیح توضیح دهد.
 - برنامه ریزی جهت رفع مشکلات دفع ادرار را به طور کامل شرح دهد.
 - اهمیت دفع مدفوع طبیعی در سلامتی مددجو را به درستی بیان کند.
 - چگونگی دفع طبیعی مدفوع را به طور خلاصه بیان کند.
 - مشکلات شایع دفع مدفوع را به طور صحیح توضیح دهد.
 - برنامه ریزی جهت رفع مشکلات دفع مدفوع را به طور کامل شرح دهد.
- ۱۳. شناخت روند التیام زخم
 - زخم را به درستی تعریف نماید.
 - فرایند طبیعی بهبود زخم را به درستی شرح دهد.
 - مشکلات بهبودی زخم را توصیف نماید.
 - معیارهای ارزشیابی مددجو دچار اختلال در تمامیت پوست را بیان کند.
 - عوامل خطرزا و موثر بر تشکیل زخم های فشاری را تحلیل کند.
 - چهار مرحله زخم های فشاری را لیست نماید.
 - اهداف پانسمان را به طور صحیح بیان نماید.
 - اصول تعویض پانسمان را به درستی بیان نماید.
 - انواع پانسمان را بیان کند.
 - انواع درن ها را بیان کند.
 - تشخیص های پرستاری مرتبط با اختلال در تمامیت پوست را فهرست نماید.
 - مراقبت پرستاری برای مددجو دچار اختلال تمامیت پوست را برنامه ریزی نماید.
 - شناسایی مراقبتهای قبل و بعد از عمل جراحی
 - انواع طبقه بندی اعمال جراحی را با ذکر مثال و اصطلاحات مربوط به هر یک به طور خلاصه شرح دهد.
 - بررسی های مددجو قبل از عمل جراحی را بیان نماید.
 - نکات اساسی در هنگام گرفتن رضایتنامه قبل از عمل را برشمرد.
 - یک طرح آموزش قبل از عمل را طراحی کند.

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

طرح درس پرستاری

- نحوه آماده سازی بیمار را برای جراحی بیمار شرح دهد.
- بررسی های مددجو بعد از عمل جراحی را بیان نماید.
- مراقبت های پرستاری بلافاصله بعد از عمل جراحی را ذکر نماید.
- اقدامات پرستاری که برای پیشگیری از عوارض بعد از عمل تعیین شده اند را شرح دهد.
- ۱۴. شناخت مفهوم و چگونگی پذیرش، ترخیص و انتقال مددجو
 - اصول پذیرش بیمار را به درستی توضیح دهد.
 - مراقبت های پرستاری در زمان پذیرش بیمار را به طور کامل شرح دهد.
 - اصول ترخیص بیمار را به درستی توضیح دهد.
 - مراقبت های پرستاری در زمان ترخیص بیمار را به طور کامل شرح دهد.
 - اصول انتقال بیمار را به درستی توضیح دهد.
 - مراقبت های پرستاری در زمان انتقال بیمار را به طور کامل شرح دهد.
- ۱۵. شناسایی روند گزارش نویسی
 - هدف و اهمیت ثبت مراقبت های پرستاری را شرح دهد.
 - شیوه های تبادل اطلاعات در تیم مراقبت های بهداشتی را به درستی فهرست کند.
 - اهداف و محتوای گزارش هنگام تحویل شیفت را به طور صحیح شرح دهد.
 - اهداف و محتوای گزارش تلفنی را به طور صحیح شرح دهد.
 - اهداف و محتوای گزارش حوادث را به طور صحیح شرح دهد.
 - اهداف و محتوای گزارش پذیرش را به طور صحیح شرح دهد.
 - اهداف و محتوای گزارش انتقال را به طور صحیح شرح دهد.
 - اهداف و محتوای گزارش ترخیص را به طور صحیح شرح دهد.
 - اصول قانونی در گزارش نویسی را به طور صحیح شرح دهد.
 - اصول مربوط به انواع گزارشات (پذیرش، انتقال، ترخیص و...) را در گزارش پرستاری یک بیمار فرضی به تفکیک به کارگیرد.
 - بر اساس ثبت مشکل مدار به شیوه SOAPIE برای یک بیمار فرضی با رعایت کلیه اصول گزارش نویسی، یک گزارش پرستاری بنویسد.
- ۱۶. شناسایی چگونگی بکارگیری فرایند آموزش به بیمار
 - شباهت و تفاوت های بین تدریس و یادگیری را شرح دهد.
 - نحوه بکارگیری اصول ارتباط در آموزش به مددجو را به طور خلاصه شرح دهد.
 - حیطه های یادگیری را بر اساس طبقه بندی بلوم با ذکر مثال شرح دهد.
 - اهداف آموزش در مراقبت های پرستاری را برای یک بیمار فرضی تحلیل کند.
 - فرآیند آموزش به بیمار را برای یک بیمار فرضی با ذکر کلیه مراحل به کار گیرد.
 - اصول آموزش به بیمار را شرح دهد.
 - روش های ارزشیابی یادگیری را برای یک بیمار فرضی آموزشی تعیین کند.
- ۱۷. شناخت هدف، روش های دارو دادن و روش های محاسبات دارویی
 - اصطلاحات مربوط به دارو دادن را به طور صحیح بیان کند.
 - نقش و مسئولیت های پرستار را به طور کامل شرح دهد.

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

طرح درس پرستاری

- شش قانون تجویز دارو را در یک بیمار فرضی به طور کامل به کار گیرد.
- الگوی ثبت دستورات دارویی را در یک بیمار فرضی بر اساس منابع به طور کامل و صحیح به کار گیرد.
- برای اجرای دستورات دارویی، کارت های دارویی را با کاردکس تطبیق دهد.
- مقدار داروی تجویز شده را به طور صحیح محاسبه کند.
- نحوه تجویز داروها را به طرق مختلف (خوراکی، شیاف، قطره های چشمی و بینی و گوش، پماد، اسپری) به تفکیک با ذکر صحیح مراحل انجام کار به کار گیرد.
- انواع سرنگ ها و سرسوزن ها را بر اساس منابع به درستی طبقه بندی نماید.
- رعایت تکنیک استریل در حین آماده سازی دارو را به طور کامل شرح دهد.
- نحوه تزریق عضلانی، داخل وریدی، داخل جلدی، زیرجلدی را مقایسه نماید.
- محل های تزریق عضلانی، داخل جلدی، زیرجلدی را با ذکر نحوه پیدا کردن محل به درستی نمایش دهد.
- نکات مربوط به تزریق داخل وریدی را به طور کامل شرح دهد.
- نکات مربوط به تزریق داخل جلدی را به طور کامل شرح دهد.
- نکات مربوط به تزریق زیرجلدی را به طور کامل شرح دهد.
- نکات مربوط به تزریق عضلانی را به طور کامل شرح دهد.
- ۱۸. آشنایی با احکام اسلامی در مراقبت از مددجویان
 - احکام مشاهده و لمس بیمار را شرح دهد.
 - احکام نجاسات را شرح دهد.
 - احکام نماز بیمار را شرح دهد.
 - احکام میت را شرح دهد.
- ۱۹. شناخت اخلاق، قوانین و مقررات پرستاری
 - در مورد آیین نامه اخلاق پرستاری توضیح دهد.
 - اصول اخلاق در پرستاری را نام ببرد.
 - قوانین مربوط به حقوق بیمار را شرح دهد.
 - موارد پیشگیری از بروز خطا و اشتباه در کار پرستاری را توضیح دهد.

استراتژی آموزشی

سخنرانی و پرسش و پاسخ

وسایل سمعی و بصری : ویدئوپروژکتور - وایت برد - پاورپوینت سخنرانی-نمایش فیلم-آموزش بر روی مانکن در اتاق پراتیک- Role playing

ارزشیابی

امتحان کتبی ، سئوالات چند گزینه ای

۱- امتحان، پایان ترم ۷۰٪

۲- امتحان میان ترم ۲۵٪

حضور فعال در کلاس و فعالیت های تکمیلی ۵٪

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان

طرح درس پرستاری

فهرست منابع :

۱. پوتر و پری

۲. روزبهان، بابک، دهقان زاده، شادی؛ ۱۳۹۷ اصول و فنون پرستاری، ناشر جامعه نگر

- Kozier G, Erb G. Fundamentals of Nursing: Concepts, Process and Practice. Last ed e. New York: Prentice Hall;
- Taylor CR, Carol L, Lemone P, Lynn P. Fundamentals of Nursing: the Art and Science of Nursing. Care Last ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins;